

UCHWAŁA Nr 378 / 7535 / 22
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO
w RZESZOWIE
z dnia 12 kwietnia 2022 r.

**w sprawie wydłużenia terminu realizacji projektu nr RPPK.03.01.00-18-0159/17
pn. „Budowa farmy fotowoltaicznej w miejscowości Glinik Dolny V”
realizowanego przez Park Energii Słonecznej Parafii Rzymskokatolickiej
Narodzenia Świętego Jana Chrzciciela w Gładyszowie spółka z o.o.
w ramach RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.**

Działając na podstawie:

- art. 41 ust. 1 i ust. 2 pkt 4) i art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 547),
- art. 9 ust. 1 pkt 2) i ust. 2 pkt 3) i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 818 z późn. zm.),

**Zarząd Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie – Instytucja Zarządzająca
Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego
na lata 2014 – 2020 uchwala, co następuje:**

§ 1

Wyraża się zgodę na wydłużenie do dnia 31 marca 2023 r., terminu zakończenia realizacji projektu pn. „Budowa farmy fotowoltaicznej w miejscowości Glinik Dolny V” realizowanego przez Park Energii Słonecznej Parafii Rzymskokatolickiej Narodzenia Świętego Jana Chrzciciela w Gładyszowie spółka z o.o. w ramach osi priorytetowej III „Czysta energia” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.

§ 2

Uzasadnienie do niniejszej uchwały stanowi załącznik nr 1.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Podkarpackiego.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Podpisał:

Władysław Ortyl – Marszałek Województwa Podkarpackiego

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr 378/7535/22
Zarządu Województwa Podkarpackiego
w Rzeszowie
z dnia 12 kwietnia 2022 r.

UZASADNIENIE

W dniu 16 października 2018 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego uchwałą nr 483/10211/18 wybrał do dofinansowania projekt nr RPPK.03.01.00-18-0159/17 pn. „Budowa farmy fotowoltaicznej w miejscowości Glinik Dolny V”.

Montaż finansowy projektu przedstawia się następująco:

1) całkowita wartość projektu wynosi:	1 032 206,44 zł,
2) wydatki kwalifikowane wynoszą:	839 142,23 zł,
3) dofinansowanie z EFRR wynosi:	713 270,89 zł,
4) wkład własny wynosi:	318 935,55 zł.

W ramach projektu dotychczas nie zatwierdzono dofinansowania ze środków EFRR.

Umowa o dofinansowanie projektu została podpisana w dniu 25 listopada 2019 r. z terminem zakończenia realizacji projektu do 31 grudnia 2020 r. Umowa z wykonawcą (THERMOHELP sp. z o. o.) została zawarta 7 kwietnia 2021 r. z terminem wykonania określonym na 176 dni licząc od daty zawarcia tej umowy, tj. do 30 września 2021 r. W ww. umowie przyjęto jednorazową płatność na rzecz wykonawcy po wykonaniu pełnego przedmiotu zamówienia obejmującego wykonanie prac budowlano-montażowych wraz z podłączeniem, uruchomieniem instalacji i rozpoczęciem odprowadzania produkowanej energii do sieci.

Od początku realizacji projektu do 11 stycznia 2022 r. Spółka PES Parafii Rzymskokatolickiej Narodzenia Świętego Jana Chrzciciela w Gładyszowie, reprezentowana była przez pełnomocników tj. przedstawicieli spółki Sieć Parków Energii Słonecznej Sp. z o.o. ul. Myśliwska 18, 36-030 Błazowa (SPES) – mniejszościowego udziałowca spółki PES. Z dniem 11 stycznia 2022 r. wszelkie dotychczasowe pełnomocnictwa dla przedstawicieli ww. spółki zostały odwołane, a z dniem 10 lutego 2022 r. ustanowiony został nowy pełnomocnik spółki.

Przyjęty przez beneficjenta pierwotnie termin zakończenia realizacji (tj. 31 grudnia 2020 r.) projektu był zgodny z zapisami uchwały wybierającej projekt do dofinansowania. Zgodnie z ww. dokumentem realizacja objętych uchwałą projektów powinna zostać zakończona (złożony wniosek o płatność końcową) do 24 miesięcy, licząc od miesiąca następnego po tym, w którym została zawarta umowa o dofinansowanie (przy czym termin ten nie mógł być późniejszy niż 31 grudnia 2021 r.).

W marcu 2020 r. beneficjent po raz pierwszy zwrócił się z prośbą o wydłużenie terminu do 25 lipca 2021 r. argumentując powyższe utrudnieniami związanymi z pandemią COVID-19. Proponowane wówczas wydłużenie terminu zostało zaakceptowane przez Departament Wrażania Projektów Infrastrukturalnych RPO, gdyż nie przekraczało terminu ustalonego w uchwale wybierającej projekt do dofinansowania.

Pierwsze problemy i niejasności dotyczące realizacji projektów Parków Energii Słonecznej zostały stwierdzone w 2020 r. Były one na tyle poważne, że w grudniu 2020 r. zostały czasowo wstrzymane zaliczki dla wszystkich projektów PES. Pomimo kilkakrotnych próśb ze strony tut. Urzędu i spotkań z władzami spółki Sieć Parków Energii Słonecznej (która obsługiwała wszystkie spółki), nie został opracowany w sposób właściwy plan działań naprawczych. Narastające niejasności i wątpliwości dot. wydatków przedstawionych do rozliczenia we wniosku o płatność końcową w PES Ropczyce-Fara legły u podstaw sporządzonej notatki ws. podejrzenia nieprawidłowości w tym projekcie. Wątpliwości i niejasności obejmowały nie tylko ww. projekt, ale również inne 4 inwestycje w tej samej miejscowości, zlokalizowane na sąsiednich działkach. W tej sytuacji rozpoczęto kontrole doraźne, najpierw ww. 5 spółek, których projekty zlokalizowano na ww. działkach. Wstępne ustalenia tych kontroli wskazały na poważne, powtarzające się nieprawidłowości, które w dużej mierze były skutkiem błędów i zaniedbań popełnionych głównie przez kilka tych samych osób-pełnomocników, które obsługiwały projekty PES. Mając na uwadze powyższe, a także wstępne ustalenia dokonane podczas kontroli innych projektów PES, Zarząd Województwa w czerwcu 2021 r. podjął kierunkową decyzję o całkowitym odstąpieniu od udzielenia zaliczek i wprowadzeniu zasady jednorazowej wypłaty dofinansowania w formie refundacji wniosku o płatność końcową pod warunkiem pozytywnego wyniku kontroli na miejscu. Podjęto również decyzję o przeprowadzeniu kontroli w projektach PES gdzie rozliczone zostały wydatki, wypłacono zaliczki oraz lokalizacja obejmowała więcej niż jedną inwestycję.

W związku z tym, iż projekt Spółki PES Parafii Rzymskokatolickiej Narodzenia Świętego Jana Chrzciciela w Gładyszowie realizowany był w lokalizacji Glinik Dolny z kilkoma innymi projektami spółek PES, przeprowadzona została kontrola doraźna na miejscu realizacji projektu. W wyniku kontroli rozpoczętej 6 lipca 2021 r. stwierdzono m.in:

- nieprawidłowość w odniesieniu do kosztów kwalifikowalnych w wysokości 55 983,99 zł i dofinansowania z EFRR w wysokości 47 586,39 zł,
- niekompletność dokumentacji związanej z realizacją projektu (beneficjent nie przedłożył w trakcie kontroli m.in. oryginałów oraz kopii protokołu przekazania placu budowy, dziennika budowy, zawiadomienia dotyczącego zamierzonego terminu rozpoczęcia robót, pisemnego wyjaśnienia w zakresie zapłaty faktury wystawionej przez PGE Dystrybucja za opłatę przyłączeniową do sieci dystrybucyjnej).

Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Rzeszowie (w wyniku korespondencji prowadzonej w trakcie kontroli) poinformował, że dla przedmiotowej inwestycji 6 lipca 2021 r. wydany został dziennik budowy a jako planowany termin rozpoczęcia robót budowlanych wskazano 7 lipca 2021 r. Z przeprowadzonych przez

Zespół Kontrolujący oględzin w miejscu realizacji projektu przeprowadzonych również 7 lipca 2021 r. wynikało natomiast, iż konstrukcja wsporcza pod panele była już wykonana. Ostatecznie Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego przeprowadził kontrolę. W jej wyniku ustalono, że wpisy w dzienniku budowy są dokonane przed ostemplowaniem dziennika budowy w organie administracji architektoniczno-budowlanej Starostwa Powiatowego w Strzyżowie a Inwestor rozpoczął realizację robót budowlanych przed złożeniem w Powiatowym Inspektoracie Nadzoru Budowlanego zawiadomienia o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót, za co organ nadzoru budowlanego ukarał inwestora mandatem karnym. W trakcie kontroli nie uzyskano żadnego z ww. dokumentów.

Ponadto, beneficjent nie wdrożył rekomendacji (tj. nie przedłożył do Instytucji Zarządzającej m.in. dokumentu określającego zasady wyodrębnionej ewidencji księgowej projektu i nie przedłożył dowodów potwierdzających zapłatę faktury wystawionej przez PGE Dystrybucja za opłatę przyłączeniową), w związku z czym wydane zostały zalecenia pokontrolne. Beneficjent nie zrealizował zaleceń pokontrolnych. Uznano jednak, iż niezrealizowane zalecenia nie są przesłanką do rozwiązania umowy o dofinansowanie, przy czym fakt braku realizacji zaleceń powinien zostać wzięty pod uwagę przy bieżącej ocenie prawidłowości realizacji projektu, w tym wniosku beneficjenta o wydłużenie terminu realizacji projektu.

W trakcie trwającej kontroli, beneficjent pismem z dnia 15 lipca 2021 r. po raz kolejny zwrócił się z prośbą o wydłużenie terminu do 31 marca 2022 r. informując jednocześnie, iż na dzień przygotowania pisma postawiona została konstrukcja wsporcza pod panele fotowoltaiczne. W podanym uzasadnieniu beneficjent nie odniósł się jednak do kwestii związanej z opóźnieniem w realizacji zamówienia przez wykonawcę (tj. nie wskazał, czy termin realizacji zamówienia będzie wydłużony, czy też naliczane będą wykonawcy kary umowne). Wskazał jedynie w lakoniczny sposób, iż opóźnienia w realizacji zamówienia wynikają m.in. z przewlekłości procedur PGE.

Pismem z dnia 13 sierpnia 2021 r., beneficjent poinformował, że prace przyłączeniowe przez operatora sieci zostały wykonane i otrzymano informację o możliwości świadczenia usług z PGE. Fakt zrealizowania tego zakresu został potwierdzony przez PGE Dystrybucja Rzeszów S.A w piśmie z dnia 2 września 2021 r.

Mając na uwadze nieznaczne zaawansowanie robót oraz podane w sposób ogólnikowy uzasadnienie, zwrócono się z prośbą do beneficjenta o udzielenie odpowiedzi na konkretne pytania celem ustalenia stanu faktycznego, w tym rzeczywistych przyczyn opóźnienia i ewentualnej odpowiedzialności z tego tytułu. Pomimo wyznaczenia terminu udzielenia odpowiedzi, beneficjent nie udzielił odpowiedzi w wyznaczonym terminie, przy czym w złożonym w listopadzie 2021 r. sprawozdawczym wniosku o płatność, zarzucił tu. Urzędowi podważanie wyjaśnień Spółek PES i ponawianie tych samych pytań. Beneficjent poinformował również, że na niekorzyść realizacji projektu działa „...*pogłębiające się załamanie gospodarcze oraz galopująca inflacja*”.

Wyjaśniono wówczas beneficjentowi, iż tak istotne kwestie, jak znaczne przesunięcie terminu zakończenia realizacji projektu wykraczające poza końcowy termin realizacji ustalony na etapie wyboru projektu do dofinansowania nie mogą być uzasadniane lakoniczną informacją o przewlekłości procedur PGE, bez wskazania konkretnych informacji na jakim etapie procedowania sprawy w PGE doszło do rzekomej przewlekłości i jak długo ta przewlekłość trwała. Celem sformułowanych pytań w korespondencji tut. Urzędu było m.in. ustalenie przebiegu procesu przyłączania instalacji do sieci elektroenergetycznej i etapu na jakim doszło/dochodzi lub rzekomej przewlekłości. W każdym przypadku dokumentacja projektowa była analizowana i na jej podstawie formułowana była treść pytań – indywidualnie do każdego projektu. Informacja nt. pogłębiającego się załamania gospodarczego oraz galopującej inflacji nie była również zrozumiała, gdyż beneficjent podpisał 7 kwietnia 2021 r. umowę z wykonawcą (z okresem realizacji zamówienia wynoszącym ok. pół roku), która nie przewidywała wzrostu wynagrodzenia wykonawcy ze względu na takie okoliczności. W umowie z wykonawcą zawarto natomiast zapis, iż wynagrodzenie za wykonanie przedmiotu umowy ma charakter ryczałtowy i wykonawca nie może domagać się zapłaty wynagrodzenia wyższego, niż zaoferowane w swojej ofercie. Na ponowne wezwanie do udzielenie odpowiedzi, beneficjent również nie odpowiedział w wyznaczonym terminie.

W korespondencji z 4 stycznia 2022 r., beneficjent zwrócił się z prośbą o przesunięcie terminu udzielenia odpowiedzi do 31 stycznia 2022 r. i poinformował, że podjął działania mające na celu dokonanie szczegółowej analizy stanu zaawansowania dotychczasowych prac oraz przeglądu dokumentacji związanej z realizacją projektu.

Ostatecznie pismem z dnia 21 lutego 2022r., udzielił odpowiedzi na pytania z poprzedniej korespondencji, a także zwrócił się z prośbą o wydłużenie okresu realizacji projektu do dnia 31 marca 2023 r.

Z podanego uzasadnienia wynikało, iż wykonawca nie wykonał pełnego zakresu robót w wyznaczonym terminie. Dotychczas wykonano jedynie całą konstrukcję mocującą pod panele fotowoltaiczne (wartość wykonanych robót oszacowano na 219 359,25 zł netto). Wg przekazanych informacji, wykonawca wstrzymał dalsze prace w związku z ryzykiem nieotrzymania zapłaty za wykonanie robót spowodowane między innymi wstrzymaniem zaliczek, brakiem pozytywnej oceny postępowania przetargowego oraz brakiem zgody na zmianę terminu realizacji projektu pomiędzy beneficjentem a Instytucją Zarządzającą. W opinii beneficjenta główną przyczyną były problemy z pozyskaniem materiałów spowodowane trudnościami na rynku. Co istotne, beneficjent zamierza kontynuować współpracę z dotychczasowym wykonawcą a za przerwanie prac oraz za przekroczenie terminów umownych zamierza naliczyć wykonawcy kary umowne, które mają być egzekwowane poprzez ich potrącenie z płatności należnej wykonawcy. Ponadto beneficjent poinformował, iż rozważy możliwości prawne wystąpienia o odszkodowanie z tytułu utraconych korzyści spowodowanych brakiem możliwości sprzedaży energii elektrycznej.

W odniesieniu do prac związanych z przyłączeniem instalacji do sieci elektroenergetycznej, beneficjent poinformował, że prace w tym zakresie zostały wykonane przez operatora sieci. Spółka jednak nie zapłaciła faktury wystawionej przez PGE Dystrybucja za opłatę przyłączeniową, ponieważ (wg podanych informacji) była zmuszona rozliczyć koszty działalności spółki. Przeszkodą w dalszym procedowaniu spraw związanych z zawarciem umów na sprzedaż i dystrybucję energii elektrycznej jest zgodnie z podanymi informacjami brak wykonania robót budowlano-montażowych. W związku z wnioskowanym terminem zakończenia realizacji projektu do 31 marca 2023 r., beneficjent poinformował, że wystąpi z wnioskiem do PGE o wydłużenie terminu przyłączenia do sieci elektroenergetycznej.

W kwestii wydłużenia terminu realizacji projektu poza termin określony w Regulaminie naboru stanowisko zajął również Departament Zarządzania RPO, który pismem z dnia 27 października 2017 r. wskazał m. in.: *„Należy przy tym przytoczyć zapisy § 19 ust. 1 wzoru umowy o dofinansowanie projektu (...), zgodnie z którym umowa może zostać zmieniona na podstawie zgodnego oświadczenia stron umowy w wyniku wystąpienia okoliczności, które wymagają zmian w treści umowy, niezbędnych dla zapewnienia prawidłowej realizacji projektu. Ponadto, na podstawie ust. 1 przywołanego przepisu, zmiany terminu realizacji projektu beneficjent zgłasza każdorazowo przed upływem terminu podlegającego zmianie.*

Tym samym w szczególnie uzasadnionych przypadkach Instytucja Zarządzająca może zaakceptować uchybienie terminów. Jednocześnie, zgodnie z § 19 ust. 17 ww. wzoru umowy, w razie wystąpienia niezależnych od beneficjenta okoliczności lub działania siły wyższej powodujących konieczność wprowadzenia zmian do projektu, strony umowy uzgadniają zakres zmian w umowie, które są niezbędne dla zapewnienia prawidłowej realizacji projektu.

Właściwym wydaje się zatem, aby w tej sytuacji dokonać zmian zapisów w umowach o dofinansowanie poprzez ich aneksowanie.

*Jednocześnie, w opinii Departamentu Zarządzania RPO, zmiany zapisów w umowach o dofinansowanie wymagają każdorazowo indywidualnej oceny uwzględniającej zakres zmian danego projektu, również w kontekście prawidłowości zastosowania procedur dotyczących udzielania zamówień publicznych (np. w zakresie warunków udziału w postępowaniu)”.
Ponadto Departament Zarządzania RPO, w odpowiedzi na wątpliwości Departamentu Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych RPO, pismem z dnia 6 marca 2018 r. wskazał również m. in.: „Zgodnie z zapisami Regulaminów konkursów o dofinansowanie projektów ze środków RPO WP 2014-2020 realizacja zgłoszonych do konkursu projektów powinna zostać zakończona (złożony wniosek o płatność końcową) w terminie np. do końca października 2018 r.*

Jednocześnie należy podkreślić, że w ramach kryterium pn. „Okres realizacji projektu” weryfikacji podlega, czy planowany okres realizacji projektu (termin rozpoczęcia i zakończenia) jest zgodny z wymogami określonymi w regulaminie

konkursu. Jak więc wynika z powyższego, zarówno definicja kryterium, jak też zapis regulaminu miały za zadanie nakłonienie beneficjentów do takiego zaplanowania harmonogramów realizacji inwestycji, które docelowo powinno umożliwić zakończenie realizacji projektów przed określonym terminem.

Za prawidłowością przedstawionej interpretacji przedmiotowego kryterium przemawia dodatkowy fakt, że w załączniku 3a do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, przyjętego przez Zarząd Województwa Podkarpackiego w dniu 17 października 2017 r., celem uniknięcia wątpliwości interpretacyjnej, w definicji kryterium doprecyzowano, że „w uzasadnionych przypadkach IZ może wyrazić zgodę na zmianę okresu realizacji projektu (po wyborze do dofinansowania)”.

W konsekwencji, w opinii tut. Departamentu, uwzględniając opisany wyżej charakter kryterium, odnoszący się do planów beneficjenta, może być ono badane wyłącznie na etapie wyboru projektów do dofinansowania. W związku z tym, w ocenie tut. Departamentu, gdy na etapie realizacji projektu okazuje się, że beneficjent nie jest w stanie dochować terminu jego zakończenia (np. z uwagi na to, że został wybrany do dofinansowania znacznie później ze względu na pojawienie się nowych środków w limicie lub w przypadku problemów z wyborem wykonawców zamówień udzielanych w związku z realizacją projektów) Instytucja Zarządzająca może wyrazić zgodę na wydłużenie terminu zakończenia realizacji projekt (poprzez aneks do umowy), jednak jest to uzależnione od indywidualnej oceny konkretnej sytuacji.”

Biorąc pod uwagę stanowisko Beneficjenta wyrażone w piśmie z dnia 21 lutego 2022r., Zarząd Województwa wyraża zgodę na wydłużenie terminu realizacji projektu do dnia 31 marca 2023r.